

Fullmäktigeledamoten Helena Särkijärvi m.fl.:s motion om att halvera köttkonsumtionen i Pargasskolor och -daghem

Stadsfullmäktige 15.11.2021 § 148

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade följande motion för kännedom:

“Matproduktionen är globalt sett en av de största orsakerna till utsläpp av växthusgaser. Den har även andra konsekvenser för miljön. Speciellt framträdande är att jordbruket bidrar till minskningen av naturens mångfald. Globalt sett är jordbruket och matproduktionen de största orsakerna till ökad avskogning och förlust av biologisk mångfald. Finländarnas matkonsumtion bidrar bland annat till övergödningen av Östersjön och avverkning av regnskogar.

Planetär hälsodiet är en diet som utvecklats av den vetenskapliga stiftelsen EAT-Lancet med målet att garantera en hälsosam diet för hela världens befolkning med beaktande av randvillkoren för jordens resurser. Enligt en färsk undersökning vid Helsingfors universitet äter finländska daghemsbarn över fem gånger mer rött kött än vad som är lämpligt med tanke på hälsan och jordens resurser.

Finländska barn äter för lite baljväxter, fullkornssäd, rotfrukter, grönsaker och nötter i förhållande till rekommendationen i den planetära hälsodieten. Med tanke på kostfostran skulle det vara förnuftigt att gynna mångsidighet och produkter från växtriket i den kost som barn och unga serveras.

Vi finländare har möjligheten att minska konsumtionen av animaliska produkter rejält utan att det leder till näringsrelaterade problem. Vi bör alltså ändra våra matvanor även därför att näringsrik, ekologisk mat skulle räcka till så många som möjligt i världen.

Vi föreslår att Pargas stad minskar köttkonsumtionen i sina skolor och daghem till hälften av den nuvarande konsumtionen till och med år 2025. Animaliska produkter ska dessutom uppfylla minimikraven i djurskyddslagen. Den planetära hälsodieten är framtiden och Pargas stad bör för sin del bidra till miljövänliga konsumtionsval.”

Stadsstyrelsen 28.03.2022 § 87

Beredare

Utbildningschef Katriina Sulonen, tfn 050 3753 592
fornamn.efternamn@pargas.fi

Lagen om småbarnspedagogik och den lokala planen för småbarnspedagogik, lagen och förordningen om grundläggande utbildning samt den lokala läroplanen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning är dokument som styr barns och elevers måltider. Utöver dessa dokument ger Statens näringsdelegation sina rekommendationer om måltider för barn och elever. Till exempel riktar sig handboken ”Vi äter och lär tillsammans – rekommendation för skolbespisningen” till grundläggande utbildning. De ovannämnda rekommendationerna fokuserar på ätande och måltider som en övergripande

händelse som alltid har en social, kulturell och näringsmässig funktion. Alla har en lika viktig roll. Inom jord- och skogsbruksministeriet pågår just nu projektet "Skolmat 2.0", där fokus ligger mer på att delaktiggöra och involvera barn och unga i den dagliga måltiden och planeringen av den än måltidernas näringsmässiga dimension. Pargas deltar i projektet.

I enlighet med rekommendationen för skolbespisningen från Statens näringsdelegation serveras det en varm vegetarisk rätt vid varje skollunch. Detta har varit praxis sedan hösten 2021 för åk 7–9. Eleven eller elevens vårdnadshavare behöver inte anmäla det på förhand, om eleven väljer att äta vegetariskt vid skollunchen. För elever i åk 1–6 krävs vårdnadshavarens anmälan, om eleven dagligen väljer vegetarisk mat. Detta har man i regel alltid samtyckt till. Målet har också varit att den vegetariska rätten placeras först i serveringslinjen så att det sporrar eleverna att välja vegetariskt. Samtliga skolor inom den grundläggande utbildningen deltar i projektet Skolfrukt, där varje elev erbjuds en färsk frukt 3–4 gånger i veckan.

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen har personalen en ännu mer styrande roll vid måltider än inom den grundläggande utbildningen. Strävan är t.ex. att färska tillbehör alltid ska serveras som separata komponenter, vilket enligt personalen har haft en positiv inverkan på barns intag av grönsaker.

Serviceproducenten ansvarar för måltidsplaneringen och recepten. I februari 2022 tillfrågades skolornas "matråd" om önskemål och utvecklingsförslag om skolmatsedlar. Här är några exempel på respons från eleverna: det borde serveras mindre rätter/såser med gris och i stället mer fisk- och grönsaksrätter, likaså borde det serveras grötar och purésoppor oftare, det önskas att grönsakerna serveras separat och det finns för mycket bönor i den vegetariska maten.

All respons har vidarebefordrats till serviceproducenten för utveckling av matsedeln och recepten. För medlemmarna i skolornas, främst högstadieskolornas matråd, ordnas provsmakningar av nya maträtter i maj och på så sätt försöker man i samarbete med serviceproducenten hitta nya maträtter som motsvarar de önskemål dagens elever har.

De ovannämnda exemplen på utveckling av måltider tillämpas inom småbarnspedagogiken med beaktande av barnens åldersnivå.

Eleverna inom den grundläggande utbildningen svarade i oktober 2022 på en kort enkät om skolmåltider. Svarsprocenten var cirka 45 %, vilket innebär att resultaten inte kan generaliseras. Enkäten genomförs på nytt vecka 18, och målet är att få svarsprocenten så stor att svaren har betydelse. Till enkäten kan läggas till en fråga om huruvida eleverna önskar att andelen köttätter minskas och andelen fullkornssäd, baljväxter och grönsaker överlag ökas i skolmåltiderna. Dessa svar, den kontinuerliga utvecklingen av matsedlarna och dialogen med serviceproducenten garanterar det bästa slutresultatet och att barn och unga äter på daghem och i skola.

Föredragande

Stadsdirektör Patrik Nygrén, tfn 040 511 4383
fornamn.efternamn@pargas.fi

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen beslutar att godkänna bildningsavdelningens redogörelse och föreslå att fullmäktige förklarar motionen slutbehandlad.

Beslut Förslaget godkändes.

Delgivning Efter stadsfullmäktiges beslut: Utbildningschef KS, utbildningschef UL, teknisk chef JN, fastighetschef SP, motionställaren

---

Stadsfullmäktige 25.04.2022 § 35
1286/12.00.01/2021

Beslutsförslag Stadsfullmäktige

- 1) beslutar att godkänna den redogörelse som avgetts med anledning av motionen
- 2) förklarar motionen slutbehandlad.

Beslut Stadsfullmäktige

- 1) beslöt att godkänna den redogörelse som avgetts med anledning av motionen
- 2) förklarade motionen slutbehandlad.

Delgivning Utbildningschef KS, utbildningschef UL, teknisk chef JN, fastighetschef SP, motionställaren

---